

Lausunto

30.04.2025

Asia: VN/8002/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen 23 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Viite: kirjallinen lausuntopyyntönne 8.4.2025

Ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen opettajat ja asiantuntijat AO ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto valtioneuvoston luonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen 23§:n muuttamisesta.

Asetuksessa jatkossa säädettäisiin ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi laadittavien lääkärintodistusten asiakasmaksusta vain erikoissairaanhoidossa. Asiakasmaksuasetuksen muuttaminen liittyy terveydenhuoltolain (1326/2010) 22 §:n muuttamiseen. Lakimuutoksen myötä hyvinvointialueella ei ole pääsääntöisesti perusterveydenhuollossa enää lakisääteistä velvollisuutta huolehtia ajokorttilaissa tarkoitetun todistuksen tai lausunnon antamisesta. Lakimuutos ei koske erikoissairaanhoidtoa.

1. Lääkärintodistusten tarve ajokorttiluvan hakemiseksi ammatillisessa koulutuksessa

Erityisesti kuljetus- ja metsäalan koulutuksissa tutkintoon sisältyy ajokortin suorittaminen. Logistiikan perustutkintokoulutuksessa kuorma-autonkuljettajat suorittavat vähintään BC-ajokortin, yhdistelmäajoneuvonkuljettajat vähintään BCE-ajokortin ja linja-autonkuljettajat vähintään BD-ajokortin. Lisäksi kuljetusalan ammattitutkinnossa tavarakuljetusten osaamisalla (yhdistelmäajoneuvonkuljettaja) tarvitaan CE-ajo-oikeus. Metsäalan perustutkinnossa, metsäkoneen kuljettaja suoritetaan C-ajokortti ja puutavarakuljettaja CE-ajokortin. Rakennusalan

perustutkinnossa, maarakennuskoneen kuljettajan osaamisalalla suoritetaan C-ajokortti. Samoin Sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinnossa perustason ensihoidon osaamisalla hälytysajossa toimimisessa tarvitaan B- tai C-luokan ajokortti. Ryhmän 2 ajokorttiluokat (C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE) tarvitsevat pääsääntöisesti lääkärintodistuksen hakemuksen liitteeksi ajokorttiluvan hakemiseksi.

2. Pidämme hyvänä terveydenhuoltolain 22§:n täsmentämistä oppivelvollisten lääkärintodistusten suhteen

Pidämme hyvänä, että terveydenhuoltolain 22 §:ään on täsmennetty asian suhteen hyvinvointialueen vastuu ja velvoite oppivelvollisten kohdalla. Lain mukaan oppivelvollisten kohdalla hyvinvointialue on velvollinen huolehtimaan siitä, että oppilas- ja opiskelijahuoltolain 1 §:ssä tarkoitettussa opetuksessa ja koulutuksessa oleva oppilas ja opiskelija saa perusterveydenhuollossa opetuksen tai koulutuksen edellyttämän, ajokorttilain 3 §:n 14 kohdassa tarkoitetun lääkärintodistuksen ja -lausunnon. Palvelusta ei oppilas- ja opiskelijahuoltolain perusteella voida periä asiakasmaksua. Samoin oppivelvollisuuslaki (16§) määrittää koulutuksen maksuttomaksi.

Ongelma on, että oppivelvollisten on ollut vaikea saada aikoja perusterveydenhuollosta tai opiskeluterveydenhuollosta lääkärintodistuksien saamiseksi. Edellytämme kuitenkin, että lääkärintodistus on saatavissa kohtuullisessa ajassa ja helposti (esim. lääkäri tulee oppilaitokseen) kaikilla hyvinvointialueilla opintojen etenemisen ja tutkinnon suorittamisen mahdollistamiseksi. Opiskeluhoitopalvelujen on oltava opiskelijoiden helposti saavutettavissa.

3. Lääkärintodistukset ajoluvan hankkimiseksi ovat kohtuuttoman hintaisia aikuisille tutkinnon suorittajille yksityisillä terveyspalvelujen tuottajilla

Lakimuutos tuo ongelmia erityisesti aikuisille tutkinnon suorittajille, jotka joutuvat jatkossa hankkimaan lääkärintodistuksen yksityiseltä sektorilta, jolloin hinta siitä on kohtuuton (noin 150–250 euroa) tutkinnon suorittajalle. Esitämme, että jatkossakin myös aikuisille tutkinnon suorittajille, jotka suorittavat tutkinnon edellyttämän/sisältämän ajokortin, on mahdollisuus saada lääkärintodistus sitä varten perusterveydenhuollosta tai mahdollistettaisiin muutoin lääkärintodistuksen saaminen yksityiseltä sektorilta asetuksen 23§ mukaisella hinnalla. Perusteenamme on, että kaikilla tutkinnon suorittajilla on mahdollista saada lääkärintodistukset yhdenvertaisesti ja kohtuullisella hinnalla tutkinnon edellyttämää ajokorttia varten. Lisäksi huolena on yksityisen terveydenhuollon todistusten mahdollinen hintojen nouseminen laki muutoksen vuoksi

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Terveystieteidenhuoltolain 22 §:ään on täsmennetty asian suhteen hyvinvointialueen vastuu ja velvoite oppivelvollisten kohdalla. Lain mukaan oppivelvollisten kohdalla hyvinvointialue on velvollinen huolehtimaan siitä, että oppilas- ja opiskelijahuoltolain 1 §:ssä tarkoitetussa opetuksessa ja koulutuksessa oleva oppilas ja opiskelija saa perusterveydenhuollossa opetuksen tai koulutuksen edellyttämän, ajokorttilain 3 §:n 14 kohdassa tarkoitetun lääkärintodistuksen ja -lausunnon. Palvelusta ei oppilas- ja opiskelijahuoltolain perusteella voida periä asiakasmaksua. Samoin oppivelvollisuuslaki (16§) määrittää koulutuksen maksuttomaksi.

Antila Jaana

Ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen opettajat ja
asiantuntijat AO ry - koulutuspoliittisen työryhmän puheenjohtaja